



EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Vårdcentralen Töcksfors

Klinik

Allmänmedicin

Specialitet

2022-10-26

Datum

Malin Resman Friis och Åsa Boström

Inspektörer

Styrkor

- Liten enhet med korta beslutsvägar.
- Mycket engagerad och erfaren handledare.
- Driven ST-läkare som tar stort ansvar för sin egen ST-utbildning.
- Handledare och ST-läkare har och har haft ett tätt och nära samarbete under längre tid, vilket ger en unik möjlighet att följa ST-läkarens utveckling.
- ST-läkaren får möjlighet att handlägga ett varierat patientklientel med stor bredd på enheten, samt i samband med relativt omfattande jour och beredskap många akuta och mer komplexa ärenden.
- Engagerad studierektor.

Svagheter

- Sårbar specialistläkarbemanning som kan påverka ST-läkarens utbildning.
- Kompetensen i vetenskapligt förhållningssätt bedöms inte fortlöpande med återkoppling.

Förbättringspotential

- Vidareutveckla möjligheten att få handleda och undervisa studenter och eventuellt AT-läkare samt få återkoppling på detta.
- Överväg sidoplacering på annan primärvårdsenhet för att uppfylla vissa delmål.
- Se över möjligheter för ST-läkaren att ytterligare leda internutbildning på enheten och mer frekvent delta i, och eventuellt leda, ST-forum och basgrupper.
- Hitta forum för att utveckla vetenskapligt förhållningssätt.
- Utveckla dokumentationen av handledningen.
- Hitta former att aktivt arbeta med IUP och se över dokumentationen över uppnådda delmål.
- Hitta möjligheter till strukturerad återkoppling med på förhand välkända utvärderingsinstrument och dokumentera detta, bl a angående delmål ledarskap.
- Se över handledningen på sidotjänstgöringen inom pediatrik (detta är inte vårdcentralens ansvar utan ligger på högre ledning).

STRUKTUR

A Verksamheten

Liten enhet med ca 4500 listade patienter. Välkomnande och öppet klimat. Upptagningsområde med god allmänmedicinsk variation avseende de listade man betjänar. Övergripande riktlinjer som behöver finnas från vårdgivaren för att säkra att ST bedrivs med hög och jämn kvalitet samt utvärderas, finns. Tjänstgöringen på enheten i mottagningsarbetet bedöms tillräckligt allsidig för att uppfylla de krav målbeskrivningen har. Enheten har äldreboende men inte BVC och MVC. Förutsättningar att bedriva ST-utbildning på enheten bygger på ett samarbete med andra primärvårdsenheter och BVC/familjecentral för att ha möjlighet att uppfylla alla delmål.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska genomföras finns.
- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska utvärderas finns.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Det finns en fast anställd specialist i allmänmedicin, vilket ger en läkartäthet på cirka 1/4500 antal listade patienter. Enheten är bemannad med de kompetenser som behövs för att driva en verksamhet inom vårdvalet. Det finns en anställd barnmorska på enheten, som även kan utnyttjas i ST-läkarens fortbildning. Handledaren är specialist i allmänmedicin och har en uppdaterad handledarutbildning. På grund av läkarbemanningen är förutsättningar för ST-utbildning sårbar och enheten kan i dagsläget inte ta sig an utbildning av ytterligare ST-läkare. Handledningen och de fortlöpande instruktionerna är dock mycket lätt tillgängliga, även under jour och beredskap. Det finns en arbetsbeskrivning gällande studierektorns uppdrag. Studierektorn erbjuder handledarträffar.

Föreskrift

- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Tillgång till specialistkompetent studierektor med handledarutbildning finns.
- Tillräckligt många läkare med relevant specialitet och kompetens finns för att alla ST ska få adekvat handledning.
- Tillräckligt många läkare och andra medarbetare med relevant kompetens finns för att instruktioner ska kunna ges.

Allmänna råd

- Studierektorn har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Generella skriftliga instruktioner för ST-handledning finns.
- Regelbundna handledarträffar för ST-handledarna finns.
- Skriftlig uppdragsbeskrivning för SR finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Välkomnade och ändamålsenliga lokaler som är väl utrustade med bl a öron- och ögonmikroskop, akut-rum, gyn-stol. ST-läkaren har en egen luftig expedition med tillhörande undersökningsrum. Litteratursökning görs huvudsakligen online och tillgång till Pub med finns.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- A. Adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling finns.

Kvalitetsindikator

- A. ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.
- B. Tillgång till IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas, stöd från bibliotek eller FoU-enhet finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Regionala grundrutiner gällande ST upplägg finns som stöd till lokala enheten. Vi får se en IUP som är genomarbetad, men revidering och uppdatering i samråd med handledare, och eventuellt studierektor, behöver utvecklas. Jourskola inför jourtjänstgöring erbjuds av studierektor. ST-läkaren har en omfattande jour och beredskapstjänstgöring, som dock inte påverkar det fortlöpande arbetet på enheten. På enheten finns inga leg läk innan ST, varför denna kvalitetsindikator inte kan värderas. Digitalt ST forum finns som stöd.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg.
- Jourtjänstgöring/beredskap uppfyller kraven i målbeskrivningen.

Föreskrift

- Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen.
- Det individuella utbildningsprogrammet följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren.

Allmänna råd

- SR bör utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- SR bör medverka till utarbetning av ST-läkarnas introduktionsprogram.
- SR bör ta del av verksamhetschefens och handledarens bedömning av ST-läkaren.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning för de leg läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten med siktet inställt på ST finns.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i mål-beskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

E Handledning och uppföljning

Huvudhandledare finns utsedd till ST-läkare. Fortlöpande handledning och instruktioner är mycket lättillgängliga i det utbildningsvänliga klimatet på enheten. Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetens och utveckling görs men struktur, återkoppling och dokumentation bör utvecklas. Handledaren skriver årsrapporter, hitta struktur att regelbundet även revidera IUP kopplat till delmålen tillsammans. Se över möjligheten att följa upp sidotjänstgöringen ytterligare, tex genom förberedelse med målbilder, kontakt med klinker och återkoppling till delmålen.

Föreskrift

- Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST.
- ST-läkaren har tillgång till handledare under varje utbildningsperiod.
- Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet görs under hela ST.
- Kontinuerlig bedömning utförs av verksamhetschef (motsvarande) och huvudsaklig handledare.
- Verksamhetschef (motsvarande) ansvarar för att den kontinuerliga bedömningen dokumenteras.

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner.
- Handledningen är inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring.
- Handledarutbildningen bör omfatta handledning, pedagogik, metoder för bedömning, kommunikation och etik.
- Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand kända och överenskomna metoder.
- Påvisade brister i ST-läkarens kompetens leder till en åtgärdsplan.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidoutbildning följs upp.
- Varje enhet har en plan för hur ST-läkare som riskerar hamna i svårighet för att uppnå enskilda delmål, sin professionella utveckling generellt eller av personliga skäl, ska kunna hjälpas.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

ST-läkarna har inplanerat studietid 4 timmar per vecka samt en ST-dag per månad med utbildningsaktivitet, samt ingår i basgrupp. Obligatoriska kurser planeras in. Man beskriver inga svårigheter att få deltaga i kurser och möjlighet finns även att gå valfria kurser. Då endast 1 specialist och en ST-läkare arbetar på enheten finns inte läkarmöten inplanerade med internutbildning. Vid sidotjänstgöring deltar ST-läkarna i de olika enheternas internutbildning.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkarna genomgår den teoretiska utbildning som definieras i det individuella utbildningsprogrammet.

Föreskrift

- SR samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildning.

Allmänna råd

- Intern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Extern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Tid för regelbundna självstudier planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

ST-läkaren har gått utbildning i vetenskapsmetodik och har påbörjat vetenskapligt arbete. Det planeras att detta arbete ska presenteras på enheten och i tex ST-forum. Vidare har ST-läkaren genomfört ett för enheten viktigt kvalitetsarbete som presenterats på enheten. I dagsläget finns inget forum på vårdcentralen eller på annan enhet som ST-läkare deltar i där kritisk granskning av artiklar och vetenskaplig litteratur diskuteras. Åtgärder krävs.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Goda förutsättningar finns för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkarna ges möjlighet att utveckla kunskap om och kompetens i kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.
- Goda förutsättningar finns för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.
- ST-läkarens kompetens i kvalitetsutveckling bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

Kvalitetsindikator

- ST-läkares genomförda individuella arbeten publiceras eller presenteras vid vetenskapliga möten.
- Tillgång till ett välfungerande doktorandprogram finns.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.
- Minst ett, på enheten utfört, självständigt forskningsprojekt har publicerats i vetenskaplig tidskrift eller presenterats vid vetenskapligt möte de senaste två åren.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Traditionella ledarskapsmoment ingår i ST-utbildningen på enheten te.x Säbo ronder, och team men kan förtydligas i IUP.Handledning avseende ledarskapskompetens och återkoppling av detta sker muntligen löpande av specialist men dokumenteras inte. Det är viktigt att vidareutveckla detta med mer struktur och dokumentation. Då varken AT-läkare eller läkarstudenter tjänstgör på mottagningen, finns inga naturliga möjligheter att praktisera handledarskap och undervisa så bör detta ses över. En möjlighet skulle vara att få arbeta på annan vårdcentral en tid där struktur för detta finns. ST-läkaren har gjort enstaka muntliga presentationer, men någon strukturerad dokumenterad återkoppling på detta finns inte, men kan utvecklas. Åtgärder rekommenderas.

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i ledarskapskompetens.
- ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling.
- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen såväl muntligt som skriftligt i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms och återkoppling sker.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

Skriftlig handlingsplan gällande ST-tjänstgöring

ST-läkaren kommer delta i kvalitetsarbetet gällande mottagningen genom att hålla korta föreläsningar inom olika fördjupningsområden på APT från och med vecka tjugotre 2023 till och med vecka fyra 2024. ST-läkaren kommer att fortsätta med att utforma PM i syfte att utarbeta för enheten viktiga kvalitetsarbeten.

ST-läkaren har sedan i februari 2023 påbörjat arbete med datainsamling inför arbete med vetenskapligt arbete, ST-arbetet. ST-läkaren har avsatt tid i juni månad 2023 för att på heltid kunna arbeta med ST-arbetet som kommer att innefatta en studie inom området sömnapné. ST-läkaren kommer inför och under ST-arbetet ensam och tillsammans med medarbetare läsa och kritiskt granska vetenskapliga artiklar och vetenskaplig litteratur. Det genomförda ST-arbetet kan komma att presenteras på ST-forummöten inför studierektor och regionens ST om ST-läkaren önskar, under hösten 2023. Presentation av ST-arbetet kommer ske på den digitala plattformen ST-forum. ST-arbetet kommer att presenteras på Vårdcentralen Töcksfors för alla medarbetare på ett APT i augusti 2023. Det kan även bli aktuellt att ST-läkaren besöker enheten Jösse Vårdcentral i Arvika för att presentera sitt ST-arbete, om så blir fallet så kommer detta att planeras in i september 2023. Om ST-läkaren önskar finns möjlighet att ST-arbete presenteras på någon av regionens så kallade Akademiska Vårdcentraler för all personal, ibland medverkar läkarstudenter och ofta med någon form av ”vetenskapligt intresserad” ”opponent”.

ST-läkaren följer sedan februari 2023, på onsdagar, en läkare som bemannar BVC på Familjecentralen i Årjäng och detta planeras pågå fram tills i april 2023. I samband med denna placering fördjupar sig ST-läkaren i litteratur samt vetenskapliga artiklar relevanta för just det området och kan diskutera dessa med en läkarkollega.

ST-läkaren kommer under maj månad 2023 gå bredvid läkare som bemannar BMM på Familjecentralen i Årjäng och kommer i samband med det läsa in sig på litteratur samt vetenskapliga artiklar relevanta för det området och kan diskutera dessa med en läkarkollega. ST-läkaren deltar i maj 2023 i en tvådagars utbildning inom BMM-området där vetenskapliga artiklar kommer att diskuteras.

ST-läkaren kommer fortsätta fördjupa sig i litteratur och vetenskapliga artiklar i samband med sina karstående randningsplaceringar, ST-läkaren förväntas bli klar med sin randning vecka fyra i januari 2024. Mötestillfällen, cirka fyrtiofem minuter långa, kommer att arrangeras varannan månad med start från och med september 2023 där ST-läkaren tillsammans med medarbetare får möjlighet att diskutera och kritiskt granska vetenskaplig litteratur. I första hand planeras möten med andra läkare anställda på Vårdcentralen Töcksfors men det kan komma att bli aktuellt att även läkare på Jösse Vårdcentral bjuds in till dessa mötestillfällen då i första hand digitalt via TEAMS. Vi hoppas detta kommer ge gott utbyte för alla inblandade parter och höja kvaliteten.

ST-läkaren kommer erbjudas att få handleda AT-läkare på Jösse Vårdcentral eller Verkstaden (belägna i Arvika) från och med vecka trettiosex 2023 till och med vecka fyra 2024.

Josefin Andersson, Verksamhetschef

Anders Plate, Studierektor

George Malki, Representant för ST-läkarna